

τας την πάνω στις πληγές της. Με τις δυο αυτές γριές περνούσαμε τα βράδια μας προτού πάμεν για ύπνον ακούοντες τα παραμύθια που μας έλεγαν.

Ένας άλλος παραμυθάς που καθόταν μαζί μας ήταν ο Τουρκοβάσιλος που φαίνεται ήταν Τούρκος που βαφτίστηκε Χριστιανός και παντρεύτηκε μια συνεννοριάτισσαν πούταν γνωστή σαν Χαματσού.

Στις θύμησες μου είναι ο Γιώρκος της Εταιρείας που ήταν παλαιός αστυνομικός και γνώριζε την Τουρκικήν πολύ καλά. Όταν τελείωσε με την αστυνομίαν μετανάστευσε στην Αμερικήν και όταν μετά χρόνια στράφηκε έγινε υπάλληλος της Εταιρείας και τον θυμάμαι να χρησιμοποιά τα τουρκικά του μαζί με τον Χ" Κυριάκον Χ" Πασχάλην τον γνωστόν σαν Χάτζιον που γνώριζε επίσης καλά τα Τούρκικα όταν και οι δυο ήθελαν να χαρακτηρίσουν γεγονότα ή συμπεριφοράν κάποιου και δεν ήθελαν οι άλλοι να αντιληφθούν τι έλεγαν. Ένας άλλος που θυμάμαι επίσης ήταν ο Γιώρκος ο ψουμάς. Αυτός ήταν ξενοχωρίτης και παντρεύτηκε στην Χαρδακιώτισσαν με την Χρυσταλλούν που ήταν αδελφή του Γεώργιου Θούπου. Ήταν μια πολύ θρήσκα γυναίκα και ο ίδιος ήταν ο αριστερός ψάλτης στην εκκλησίαν και ήταν κτίστης προπαντός στα καμίνια του ασθέστη. Αυτό το ζευγάρι έκαμεν μόνον ένα παιδί τον Χαρίτωνα ο οποίος αν δεν απατώμαι ήταν το πρώτον παιδί της ενορίας που πήγεν στο γυμνάσιον πολύ ενωρίς στις πρώτες δυο δεκαετίες του αιώνα. Το παιδί πέθανεν σαν ήταν μαθητής και οι γονιοί του έμειναν απαρηγόρητοι. Θυμάμαι πως πάντα όταν εκκλησιαζόμεν στεκόμουν κοντά στο

ψαλτήρι του αριστερού ψάλτη και ο ψουμάς θέλοντας να δοκιμάσει τις γυμνασιακές μου γνώσεις μου εύρισκεν λέξεις από τα εκκλησιαστικά κείμενα και με ρωτούσαν την σημασία τους. Όταν δε εργαζόμαστε στο κτίσμα και όταν έκλειεν το κτίσμα, που ήταν κάτι σαν φούρνος, με μια πέτραν που την έλεγαν «κλειδί». Ο ψουμάς διάβαζεν εκκλησιαστικές ευχές και με φώναζεν να απαγγείλω το πιστεύω για να κλείσει η ιεροτελεστία.

Δυο άλλοι γνωστοί τύποι της ενορίας ήταν ο Γιωρκής ο Ουτσουκάρης και ο Παναής ο Ούτσογκες. Ο πρώτος ήταν πλανοδιοπώλης από φθαρτά αλλά προπαντός ότι χρειαζόταν η γυναίκα στο ράψιμο και γύριζεν με το γαϊδούρι του και δυο καλάθια γεμάτια ένα στο κάθε χέρι όλον το χωριό. Ο δεύτερος ήταν ο Τελλάλης του χωριού που δημοπρατούσαν τις πωλήσεις κτημάτων ή αντικειμένων και τις ενοικιάσεις των κτημάτων της εκκλησίας. Τα δυο αυτά επίθετα «Ουτσουκάρης» και «Ούτσογκες» έχουν σαν ρίζαν τουρκικούς αριθμούς, το 3 (ουτς) και το πρώτον σημαίνει 3 οκάδες το δε δεύτερον 3 ογγίες.

Κλείνοντας τις περιγραφές θυμάμαι ακόμη τα σχολικά μου χρόνια στο δημοτικό με κυριότερον δάσκαλον ούλα τα χρόνια που ήμουν μαθητής τον αξέχαστον και αγαπητόν Σταύρο Κυπραγόραν και είναι πολύ γλυκές οι αναμνήσεις μου από το χωριό που κάθε λίγο και λιγάκι και τώρα ακόμη περνούν σαν κινηματογραφική ταινία μπροστά μου. Άμποτε να μπορέσουμε να ξαναεπισκεφθούμε αυτό το αγαπημένον χωριό εφόσον είμαστε στην ζωήν.

Κώστας Χώπλαρος

ΒΡΟΧΗ

Χτυπάει η βροχή αραιά το παραθύρι μου
τι μήνυμα τάχα να μου φέρνει;
Να τη συνδέσω με τη θλίψη μου δεν έχω
να την ταιριάσω με τη χαρά μου δεν της πρέπει
κριτής αμέτοχος να τη θαυμάζω πώς μπορώ;
Ώ κυκεώνα της ψυχής γιατί μου κάνεις
χολή το μέλι της ζωής και δε μ' αφήνεις
σκαρί χωρίς καραβοκύρη μέσ' το πέλαο
να πλανηθώ στην άπλα και το έλεος των κυμάτων.

Τάκης Νικολαΐδης